

MARSH, RICHARD (1710?-1792), llyfrwerthwr ac argraffydd yn Wrecsam

Enw: Richard Marsh
Dyddiad geni: 1710?
Dyddiad marw: 1792
Priod: Mary Marsh (née Hurst)
Plentyn: John Marsh
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: llyfrwerthwr ac argraffydd
Maes gweithgaredd: Diwydiant a Busnes; Argraffu a Chyhoeddi
Awdur: William Llewelyn Davies

Priododd, 12 Chwefror 1746-7, Mary Hurst, Wrecsam; disgrifir y priodfab yng nghofnod y briodas yn 'writing master.' Yr oedd yn gwerthu llyfrau yn 1753; yn 1756-7 yr oedd yn un o wardeiniaid plwyf Wrecsam. Dywed [A. N. Palmer](#) (*Hist. of Wrexham*) a [William Rowlands](#) (*Llyfryddiaeth y Cymry*) iddo ddechrau argraffu cyn hynny, eithr dangosodd [Ifano Jones](#) (*Hist of Printing and Printers in Wales*) nad oes enghreifftiau dyddiedig o'i waith hyd 1772; e.e. *Cyfarwyddiad i Fesurwyr a Cydymaith i'r Allor*. Argraffodd lawer o lyfrynnau a baledi. Bu farw 24 Mai 1792 a'i gladdu ym mynwent eglwys Wrecsam.

Dilynwyd ef gan ei fab, JOHN MARSH (1747 - 1795), a oedd yn grefftwr celfydd. Y mae'n debyg i'r mab fod yn cynorthwyo'r tad am rai blynyddoedd cyn i hwnnw farw; e.e. fe'i ceir yn rhoddi tystiolaeth yn y cyngaws cyfreithiol yn erbyn [W. Davies Shipley](#), deon Llanelwy, yngl n â chyhoeddi pamffledyn, 1783. Dwy enghraifft o waith argraffu da a wnaethpwyd gan John Marsh ydyw [Philip Yorke](#), *Tracts of Powys*, 1795, a William Griffiths, *Practical Treatise on Farriery* (ail arg. 1795). Fel ei dad o'i flaen, bu yntau'n gwasnaethu fel warden 1794-5. Bu farw 11 Hydref 1795 a chladdwyd ef ym mynwent eglwys Wrecsam.

Dygwyd y busnes ymlaen gan M. a S. MARSH, a argraffodd lyfr [John Thomas](#), *Annerch Ieungctyd Cymru*, yn 1795. Cyn pen y flwyddyn honno, fodd bynnag, daethai'r busnes yn eiddo [John Painter](#).

Awdur

Syr William Llewelyn Davies, (1887 - 1952)

Ffynonellau

At y cyfeiriadau a roddwyd eisoes ychwaneger J. H. Davies, *A Bibliography of Welsh Ballads printed in the 18th century* (1908-11)

Dolenni Ychwanegol

VIAF: [95351331](#)

Wikidata: [Q20734294](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC-RUU/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

